

Otvorený list na podporu prijatia silného klimatického zákona

**Vážená pani prezidentka SR Zuzana Čaputová,
vážený pán predseda vlády SR Eduard Heger,
vážený pán minister životného prostredia SR Ján Budaj,**

obraciame sa na Vás ako predstavitelia a predstaviiteľky organizácií, inštitúcií, firiem a iných subjektov, ktorým záleží na udržateľnej budúcnosti. Dovoľujeme si Vás vyzvať, aby ste v rámci svojich kompetencií spravili všetko pre to, aby Slovensko prijalo skutočne silný klimatický zákon, ktorý sa pre krajinu stane impulzom na nevyhnutnú spoločenskú transformáciu.

Silný klimatický zákon má ponúkať súbor základných pravidiel a princípov pre plánovanie dekarbonizácie na všetkých úrovniach verejnej správy. Súčasne má podporiť prechod k energeticky efektívnej, bezuhlíkovej ekonomike, pomôcť vytvoriť pracovné príležitosti v súvisiacich nových odvetviach spravodlivým a sociálne citlivým spôsobom a zabezpečiť všeobecné zlepšenie sociálnych pomerov a životnej úrovne obyvateľov našej krajiny.

Podoba klimatického zákona, ktorý Slovenská republika prijme, ovplyvní plánovanie transformácie firiem, budúcnosť pracovných odvetví či fungovanie verejných inštitúcií. Máme preto osobitný záujem na tom, aby prijatý zákon nebol len formálnym dokumentom, ale funkčným legislatívnym nástrojom. Ak má zákon skutočne plniť vyššie uvedené funkcie, musí reflektovať nasledovné črty:

1/ Ciele dekarbonizácie majú byť dostatočne ambiciózne, nastavené v súlade s kvalitnými klimatickými dátami a kontrolovateľné, s priestorom na prípadnú aktualizáciu. Súčasne musia byť určené tak, aby verejnosť mohla sledovať progres v konkrétnom volebnom období.

2/ Regióny, mestá a obce sú kľúčovým článkom dekarbonizácie a potrebujú odborné kapacity, ale aj materiálnu a finančnú podporu na zvládnutie tohto procesu.

3/ Dátový manažment (najmä vo vzťahu k dátam o emisiách skleníkových plynov a záchytných mechanizmov) musí byť jednotný, s jasnými pravidlami a postupmi tak, aby slúžil na nastavenie klimatických politík všetkých zainteresovaných subjektov.

4/ Reporting cieľov musí umožniť vyvodenie právnej a politickej zodpovednosti, musí byť transparentný a zrozumiteľný, no súčasne efektívny.

5/ Expertný kontrolný a poradný orgán musí byť nadrezortný, s dobre nastavenými kompetenciami, mechanizmom personálneho obsadzovania a celkovým rámcom fungovania, ktoré musí byť prístupné verejnosti.

6/ Súdny prieskum slúži ako „poistka“, že včas a dobrým postupom smerujeme k dekarbonizácii. V prípade neplnenia klimatických cieľov musí mať verejnosť možnosť obrátiť sa na súd.

Vyššie uvedené črty sú v značnej miere premietnuté do súčasného návrhu klimatického zákona.

Považujeme za dôležité, aby zostali zachované.

Týmto otvoreným listom chceme ukázať, že občianskej a odbornej verejnosti záleží na spravodlivej a sociálne citlivej transformácii Slovenska, ktorá musí byť základom systémového riešenia klimatickej krízy. Prijatie silného strešného klimatického zákona považujeme za nevyhnutný krok, ktorý Slovensku pomôže pripraviť sa a následne úspešne zvládnuť prichádzajúce zmeny i súčasné, ale aj budúce krízy.

S úctou,

**VIA IURIS
Priatelia Zeme-CEPA
Klimatická koalícia
Klíma t'a potrebuje**

PODPORUJÚ

Predstavitelia občianskeho sektora

Komora mimovládnych neziskových organizácií Rady vlády SR pre mimovládne neziskové organizácie, ktorá združuje 31 platforiem s viac ako 100 organizáciami občianskeho sektora:

- Sociofórum
- Asociácia poskytovateľov sociálnych služieb
- Ekofórum
- Sieť enviromentálnych výchovných programov Špirála
- Rada mládeže Slovenska
- Fórum donorov
- Asociácia komunitných nadácií Slovenska
- Platforma mimovládnych rozvojových organizácií
- Ženská loby Slovenska
- Slovenská humanitná rada
- Únia materských centier
- okrúhly stôl Maďarov na Slovensku
- Fórum života
- poradný orgán splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity
- Asociácia organizácií zdravotne postihnutých občanov SR
- Národná rada občanov so zdravotným postihnutím v SR
- Asociácia telovýchovných jednôt a klubov SR
- Združenie horských a ostatných záchranných systémov SR
- Slovenského Červeného kríža
- Vidiecky parlament
- Platforma dobrovoľníckych centier a organizácií
- Slovenská koalícia pre kultúrnu diverzitu
- Asociácia na ochranu práv pacientov SR
- Rada vlády pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť za MNO

- Asociácie firemných nadácií
- Slovenská sieť proti chudobe
- a významné osobnosti menované splnomocnencom, Karolína Miková, Peter Medved', Laura Dittel, Boris Strečanský

Slovenských ochranársky snem združujúci 105 osobností

Slovenská humanitná rada, o. z.

Slovenská koalícia pre kultúrnu diverzitu

Občianska iniciatíva za zachovanie ŽP v Starom Meste, o. z.

Iniciatíva Bratislava otvorene

ArTUR, o. z.

Inštitút cirkulárnej ekonomiky, o. z.

Pre dolinu, o. z.

OZ STRUK. o. z.

Upracme Slovensko, o. z.

Centrum pre filantropiu

Klimatická koalícia - platforma 14 organizácií

- Inštitút cirkulárnej ekonomiky
- Cyklokoalícia
- Priatelia zeme - CEPA
- Klíma ťa potrebuje
- Spoločnosť ochrany spotrebiteľov
- Združenie Slatinka
- Nestráčajme čas!
- Cirkulárny Hub
- Živica
- Klíma Fokus
- CEPTA
- WWF
- Znepokojené matky
- Climate Communication Slovakia

Predstavitelia a predstaviteľka Európskeho parlamentu

Lucia Ďuriš Nicholsonová, poslankyňa Európskeho parlamentu

Martin Hojsík, poslanec Európskeho parlamentu

Michal Šimečka, poslanec a podpredseda Európskeho parlamentu

Michal Wiezik, poslanec Európskeho parlamentu

Inštitúcie

Komisia SAV pre životné prostredie a klimatickú zmenu

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva

Predstavitelia súkromného sektora

Greentalk, s. r. o.

EVBox